

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercurul și Duminică, Fôia, cându concedo ajutătoare. — Pretului: pe l anu 10 fl. pe 1/2, 3 fl. v. a. Tineri osterne 16 fl. v. a. pe un anu sêu 3 galbani mon. sunătorii.

Brașovu 29/17 Ianuaru 1868.

Se prunera la poștele c. r., și pe la DD. correspondenți. — Pentru serie 6 cr. Teoia timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARHIA AUSTRIACA Transilvania.

La labogă din Secuime.

În Nr. 4 alu Gazetii amu comisu o erôre grea, pe care ne simțim îndatorat a o corege. La locale unde amu dnu, ca în an. 1562 adica înainte de acosta cu 306 ani se escose o revoluție sașgeroșă a iobagiloru secuici in contra boieriloru, și fi trebuitu se citamu indata și a celi articulu de lege, prin carele multime iobagiloru secuici fusera aranoșii din nou in robia, pentrucă apoi dapa 34 ani pe temelii aceliuși articulu de lege secuici sateni fusera moșelii din nou. Acea lege din 20 Iuanu 1562 asia precum o vedemu publicata de comitele Em. Mikô copinde aprôpe trei foi 80 mare, pentrucă dapa datia timplora de atonci in lege se copindese și istoriculu și alte motive ale ei; la locale acosta inse este de ajuns a reproducé din acos lege multu armatôrele passage: Dapa introducțiea maghiara mai lunga, ca latineșca suna asia: Articuli super statu Dominorum Siculorum Sedium Marus, Udvarhely, Csik, Gyergyô, Sepsi, Kézdi, Orbai in conventu generali trionu Nationum transilvaniensium die 20 a mensis Iuanu in civitate Szegevasiensi ex mandato et deliberatione Serenissimi Principis Regni Ioannis Secundi Di Gratia electi Domini Hungarie, Dalmatiæ, Croatia etc. celebrato, editi, anno 1562:

„Dupace secuici incediuti in vechile loru liberteti, cumca ei nu'i voru perde averile ei moșile proprii, și au resculata de se a in contra auctoritatii regelui și in contra stôrii pacinite a țierei nôștre și au cutuzato a incerca de multe ori tuernu de acelas, din care a urmat straticione mare preste țieră nôștră; deci pentrucă se se scôția diatru noi tôte acetes feluri de reutati și revoluțiuni, amu decretatu: ca de aici înainte oricandu ei (secuici) voru mai peotati in asemenea lucruri, din care este osulo că se urmeze necredintia de veci, ei inca că și nobilimes și că ceilalti locuitori ai țierei nôștre se fia pedepșiti cu necredintia perpetua și se'și perdisa stato capetele cati și averile și moșile, intocma precum despre acosta lucru intru alti articuli este și unu articulu esutu din decretulu comunu sau oredintiosloru țierei nôștre.”

„Primpillii in primpilloră loră și calareții in calareții loră se traieșca liberi in scanelo loră că și nobilimes in nobilitates loră, și pe locuitorii aceliu pamentu, pe orșii și au in dreptă loră stapăuire, se'și stapăuesca ei ei că iobagi, precum stapăuesca e nobilimes pe iobagi ei, era la timpulu conscripției se fia conscripției impreuna cu celalate comune.”

„Primpillii și calareții se fia scutiți de ori ce platire de dieșcui că și nobilimes etc. etc.”

De acf incolo acetasi lege investeste și pe capii naționale seosioși intocma cu acetale atribuțiuni ostasiice, cu care era investit pe acetes timpuri boierii țierei, totodata la și pe comunele acum iobagite din nou in crierșere protecție in contra tiraniei boieresci.

La an. 1437 si an. 1514 oșlalti locuitori ai țierei fusesera subjugati definitivu dapa norma celoru din Germania, Poloniă și Ungaria, era secuici isi mai cercara noroculu inca vreo 48 ani, adica pana la 1562 prin mai multe

rebeliuni, totdeauna inse boierimes ungaro-transilvani aliști și ajutata de rasi li trant la pamentu, îi maseră ei parte îi fugi la Moldavia.

Asia este, jas regim, adica robia labogăscă s'a introdusa și preste secuici că și preste romani cu s'ia armeloru, apoi s'a decretatu și ascuratu prin lege, pentrucă o parte mare a poporulu se fia și se remane in robia. —

Imprumutul unguresc.

Ve aduceți aminte cumca in tóma'ă trecuta indata dapa deschideres dietei ministeriulu ungurescu o întemînă cu scirea pres placata, cumca contragera unu imprumtu in Franța pe creditulu Ungariei și fi asigurată și ca lipseșca numsi că dietă și cordo'ă sese invoieșca pentrucă ministeriulu se și incepa indata operațiunile recerute. Scopulu principale pentru carele era se se faca acelu imprumtu naționale se dise a fi elidirea de cali ferate, dintre care două mari in noi. Principatu sa Transilvaniei. Dela 1526 s'eu deca vei vrea se te tii strinu de adeverulu istoricu, dela mórta regelui Mateiu Ungari'ă nu mai veduse independent'ă cu oșhi, ci ea se prefacuse in pașalicu tarocesi și in comitate germanizate, prin urmare nici de credito de statu din partea Ungariei nu putea fi vorba'. Din singura acosta impregiurare inea se pôte explica usioru acos bucuria mare ce simt' toți sufletulu ungurescu candu andi, ca de nef înainte Ungari'ă inca pôte face la datori, era nu numai alți staturi și naționale. Acea bucuria se manifestă caterva septemani mai aleșu prin foile publice in cele mai fellarite moduri, era amuș foile astirice isi batea joc de germanii austriaci prin caricature ce'i infasioșia că morți de lóme, candu ungari se satură bine dintr'unu castronu plinu cu 40 pana la 60 milioane. Dintr'odată inse ce „Hon” (Patriă) fia opoșitională și striga: stăți! Suntemu inșielti, nu ni se dau bani imprumtu. — De acf incolo urmă o dispoșta și côrta fôrte uritôșă asupra imprumtului proiectatu, pans candu se latî alta falma, ca adica milionari din Paris ar fi promis cu dreptu vreo 40 milioane, sub condiție inse că se garanteze și — Austriă! Acosta scire veni că un fulgeru neșteptatu la totu publiculu celu neinformatu, neșperșu și scurta de vedere. Dint'odată se ande, ca dn. Melchioru Lonyai ministru de finanța și calatorita la Paris, unde a facutu trebji mionante, prin urmare ca imprumutul ar fi asigurat.

Intru adeveru ca preste pueșu se și porina subscripționie la imprumtu. Ce se vedî inse érași! „Wanderer” din 22 Ian. (fôia cunoscută că dualistica, ce o dreptu ino liberala) aduce din Paris dela 18 Ian. unelo desoperiri, la a caroru citire publiculu sta că umito. Dupa acetasi imprumutul ungurescu s'eu nu se va contrage in Franța nicidecum, s'eu numai cu o paguba spaimantôșă, la care vor avé a platî nepotii și strănepotii noștri. Ungari'ă nu o cunoscuta de locu și nu are nici un felu de credito in Franța. Cum se i se faos credito? Eca cum. Agentii unguresci ceru dela ministeru caterva sute mii franci, plateacu la o multime de foi publice asia numite Reclama, adica lauda și recomandății catu se pôte mai pompoșe și bombastice despre Ungari'ă, numera milioane de cai, boi, oi, porci, pana si 25 mii cingăni, pe carii i'ar avé Ungari'ă. La tôte acetes franci, carii cunoscu statu de bine ce inosemna Reclama, adica vrbu laudarôșă și mintionôșă, le respunsera carutu asia: domni-loru, nu ve pradati banii țierei pe carlaritani (Marktcheierei); voi vreti a sci numerulu victorulu vôștru, numera improvisata si acela, éra

statistica despre ômeni, de agricultura, de comerciu și industria nu ne puteți arata de loco, pentrucă abia acum ve aparut de ea. Deci aliști odșta; ca creditulu vôștru in oșhi noștri nu o nicidecum mai mare, decatu este de ees. ala țieriloru Tunis, Mexico, Honduras etc. Altu credito, alte garantii, pentrucă numai asia pe barbile vôștre cele frumôșe nu damu bani.

Decu sunt adeverate impartășite atineș aici numai pe scurtu, apoi acelu credito tocmă și facundose va coșta pe țierile numite ale corônei unguresci interese și spese abnorme, in cata unii se temu ca interesele voru esî pana 20% —

Dela Sibiu ni se scrie, cumca actorii tatile eclesiastice și eclesiastice ale confesiunii elvetic-reformate din Orastia folosindose de oștinșe data loră prin cunoscut'ă propunere de subventiune ac tramăsi la Sibiu pe 19/7 Ian. o deputatiune constatăre din parochiulu Pap István și directorulu Szabó. In acos di acos doi deputati mersera mai anteu la dn. Ioann Hanea protopop și directoru alu seminariulu archidiecezianu spre a'și medietii pentru propunere facuta in unu a'nd s'iedintiele aduneri universitarii. Fiindu acos di totodata opoștional'ă laudatulu domnu protopop, s'a intemplat că tocmă la intrarea deputatiunii se se ade la reverența sa o multime de amici si cunoscuti din dierite naționi și confesiuni că stimatori și veneratori si sei. In acetes minute unu dintre deputati țienu oștinșe se respiciu in termeni ei mai calduros de reconștinș. Ni se asigura ca acos scena a fostu in adeveru surprinditôșă. Dapa respunșulu patriotice ce li se dete și dapa crierșere patreșere in acos societate aleșă, ddni deputati dela Orastia mersera la dn. comite C. Schmidt și de acelu in ordine pe la toti membrii adunșeri. Ca mare placere se pôte investiga ingrijirea reformatorulu de institutele loru publice. In tota fundulu regescu abia vei s'ia diece mii ungari reformati, cu tôte acetes ei ajutati mai aleșu de coreleționariu loru magnati din vecinele comitate cu comitele Gotarôșu Kuhn in frunte, isi redicaru si unu gimnasiu nou in orașulu limitorôșu Orastia. In acelu gimnasiu ungurescu in vetia si unu numera frumôșu de tineri romani, din casa ca 180 mii romani din comitatulu Hunedôrei n'au niciri scôle mîdiocii, prin urmare deca voiescu se invetie ceva, sunt siliți se mîșra șca la gimnasiu reformatu, seu la celu evangelicu (sasescu). Este scitu ca in scôșta țiera țienuturile loonite de romani sunt cele mai sarace de scôle mai mari. Lipsă de scôle inse nu bete niciorii asie țera la oșhi că in comitatulu Hunedôrei, in districtulu Fagarasului, in Campsia și in muntii apuseni. In tôte acetes patru țienuturi lipsă de celu pucinu 12 scôle normale bune cu cate patru dooneti buni si bine plătiti, cum si lipsă de cate unu gimnasiu romanescu este simțita că pana de tôte diele. Inca vreo 10—20 ani lipsa de asemenea scôle, apoi dapa cum mergu lucrurile, tocmă de si voi se le mai faci, nu vei mai avé cui. A stadi că totdeauna celu care sta pe locu, remane inopaua tuturor, astadi inse lumea aléșga pe ariple vaporulu, electricitatii, arteloru tipografice, litografice și stenografice; alti aléșga, éra noui mergem ferici inctiosloru. —

De langa Ternava mica 14 Ian.

M'a surprins fôrte unu asertu cu totulu ne așteptatu, ce mai de aprôpe vedîi in „Kol. Közöny”. Intieșgu asertulu dlui D. D. redactorulu numit fiôa din Nr. 2, e., dapa care in Secuime se nu fia cunatu nici una d'asta iobag'ă și pre timpulu principiloru naționali in Ardéla se nu fia fostu ômeni mai fericiți, de-

*) In originalu: A fôșépek az ô fôșégekben és a fôșékek az ô fôșégekben minden széken szabadon és a fôșék ugy mint a nemesség az ô nemességben, és az földön lakint, kiket jó igazsággal bírnak — úgy mint a nemesség bírák az ô jobbágyokat, akik jobbágyt bírnak, kik a rovának idején az több községgel együtt meg rottassanak etc. —

catu — rogu-ve, nu rideti, ca din Dozaa e forte speratosu, — deata iobagii.

Din Dozaa adica nepotandu mistii suplic'a seculilor despoliat de libertate si admi la sorte de multe ori mai precaria decat a iobagilor si dilerilor din comitate, suplic'a prin care se desleasa oana rana aduna, prin care se da de mentia fanfaronata boierilor nostri asa mult cantata in urechile romanilor (magunkhoz emeltük) si se arata in ochii lumii, ca boierimea noastra maghiara si asta-din tene in catuse pe una multime de tierani seculi, — suplic'a, ce fara voi' densului a vedutu lumina dilei, — se apuca se imbatse lumea cu apa si aceea turbura, D. D. se incurca de minune, precum patiesen de comuna omenii ce spera una cauza nedrepta.

In Secime d'upa dreptu nu au custatu rostici, nu iobagi, prin urmare nici urbarialitate. — Adevertu, Ioane Sigismundu si Stefanu Bathoriu pentru ocreai rescote au iobagiu pe multi plebei secai, dara seest'a a fostu una nedreptate. Inae Michaiu Eroulu si Georgiu Rakoczi au repusu in statulu libertati pe celi mai multi dretesceia. Catiiva, asa in chialia Dozaa, au fostu victim'a fortei; dara si iobagii acestora-u fu una continua vatamare de drapta.

Adi incercatral! In Secime d'upa dreptu nu au fostu rostici. Ce felu de dreptu intielege d. Dozaa? Intielege dreptulu naturai? Dönné spera, D. e cavalierulu dreptulu pozitivu, sau dreptulu statutariu, pentru care se lupta densulu in interesulu aristocratiei, carei siberese, si'nu sustiene si deca ar fi catu de nedreptu in sine. Ca natur'a diloj D. nu se unese, ca se pledeze pentru dreptulu naturai. Dara nu se unese nici cu lucrulu. Pentruc, deca D. ar' intielege dreptulu naturai, atunci nu ar' compará Secime cu comitate, nu ar' dice: in comitate a custatu iobagii d'upa dreptu, er' in Secime nu a custatu d'upa dreptu. Pentruc d'upa dreptulu naturai, iobagii nu are locu niceiari pe lume.

Asia dara d. D. dice: relatia urbariala d'ups dreptulu pozitivu nu a avut locu in Secime.

Apoi indata adunge: „Ioane Sigismundu... a iobagiu pe multi secai, dara acest'a a fostu calcare de dreptu. ...

Adica d. D. reconose, ca in fapte si in Secime au fostu iobagi, ori supsi, ori cum le vei mai dice; numi asta domnia se dice: relatia dintre supsi din Secime si domniilor lor nu a fostu conforma drepturilor positive ale tierii.

Me miru, cum s'a pututu invinge d. D. se vorbeasa unu nedreptu leitu ca 'ai acest'a. Domni'a lui, cerele sine bine, ca asierbia seculora secolora s'a facutu in diet'a tierii si a trecut prin tote formele indatinste atunci, domni'a lui, cerele sine, ce dietele secele nu au fostu conclamate nici de Schmerling nici de Nádasdy, ci de domnitorii legitimi ai tierii, — si conclusele loru aprobate de același domnitorii; domni'a lui, care ar' poté se scia, si fara indetia scie, ca in Secime au fostu dileri si inaintea dietei dela Sediászi, ce dela 1662.

Ei dara domnia se dice: legile acelea au fostu contrarie dreptulu stravechulu al seculora. O scimo pre bine. Dara asierbia domnitoru de prin comitate totu asis de contrarie ar' drepturilor ce avusa acesti omeni. Deci eu bucorosii concedo, ca nu ar' erlatu, se se asierbeas nici una secuiu; dara si domni'a lui se mi concedo, ca nici in comitate nu a fostu erlatu se se asierbeas nici unu romanu, nici unu unguru, nici unu secciu, nici unu asau, nici nu tieganu. Pentruc toti acestia avusa dreptari nelesnabili.

Legile dreptulu naturale nu eria nici unu dreptu pozitivu a statorii relatii, pre urm'a carora unu omeni se se considere de luoru u altoru omeni. Inse forti'a privilegiiatulu a calculat si la noi astilelu de consideratiori.

Asia s'a desvolat si la noi unu dreptu pozitivu, in sine cu totul nedreptu si absurdu, inae totusi cu poterea deplina pana la inlocuirea sa cu alte legi mai drepte.

Deci si relatia urbariala ce s'a desvolat in Secime — de si ar' in sine nedrepta, totu au avut si are inca deplina potere. Pentruc ca este conforma dreptulu pozitivu ardelenu.

Totulu e mai antianu decat partea si legile aduse in diet'a tierii Ardeleni, la care

au luat parte si seculi, nesmintitu santu obligatoriu pentru seculi.

Deca diloj D. in favorea seculora va face exceptiune de seci: atunci toti celi asupriti cu felu nedreptu in sine, d'upa teorii diloj D. voru fi indreptatii a nu ascultá de atari legi. Acest'a ar' trage d'upa sine consecintie nemerurate si nime nu ar' inholba mai tare din ochi, candu ele s'aru pune in vietia, decatú chiaru diloj D. si patronii densulu.

Prin urmare in Secime au custatu relatii urbariali d'upa seculu dreptu, d'upa care si in comitate si aiera oriunde pre fact'a pamentulu, — d'upa dreptulu pamentulu. Acolo, ca si aieri, a introdusu-o un'a si aceeași potere, adica forti'a.

Si seculi locra ca cetatiani demni de tota lauda, candu alérga cu petitiuni la dieti, ca se'i scape de unu reu, ce forti'a maiora le a pusu in spinaria, si carele nici una data nu s'ar' fi cadutu se'i bantúscu nici pre eli, nici pre parentii loru.

Se speramu, ca se va termina unu datu fericeo descrierea seculora, ce inceputa la an. 1600 de unu mare principe romanu!

Se speramu, ca din Dozaa va inceta a si bate joan de starea noastra, a unora peseti de jugu si in diu'a de astadi, si cu sofiaticele sale nu va opaci liustoricea sortii nostre. Fia'i de ajunuc, cu catu am suferitu noi si parentii nostri de atata secli. Umunitate! unu leacu de umanitate! si pre langa dens'a, de voiti si pucina dreptate! —

— Deca voiesce cineva proba pentru asertulo, ca in Secime au fostu dileri si inainte de an. 1562, — d. Dozaa, sau convinsu, nu are lipsa de asa ceva, — cetesca concluse dietei tieptu la Mediasiu in an. 1554, unde artic. 5 asia suna „Preste acest'a totu nobilulu si secululu cu iobagii se'i d'upa capete se set' gat'a bine intrarmati“, er' artic. 12 dice: „celialti totu fa frontasi (1666) fie seculi liberi impreuna cu dilerii loru sa set' gat'a calari sub pedepsa capulu.

De aci se vede si aceea, catu de neadevertu este si acela asertu ala diloj Dozaa, ca pre timpulu principiloru nationali tieranii (iobagii, dileri) erau seculi de detoriati'a de a milita! Dönné spera!

Legile dela 1554, ca se tacu de altele, te dan de golu dela Dozaa. Era celo fatele la Turd'a in 1542 Dominic'a Judica in articuli 7, 11, 13, 14 asia apristu vorbesu de detoriati'a tieraniloru de a esi la oste, inactu nu este sofiaticele cu iobagii se'i d'upa capete se set' gat'a bine intrarmati“, er' artic. 12 dice: „celialti totu fa frontasi (1666) fie seculi liberi impreuna cu dilerii loru sa set' gat'a calari sub pedepsa capulu.

Asia stia lucrulu cu detoriati'a tieraniloru de a sperá tier'a. Deci indetiari se impulsa oriunde a probá, ca numi privilegiiati s'au luptatu pentru tier'a, ca

„La undele de sange, ce-au cursu in Campulu-Panei

Versatu prin istagene si palosia de Omasnu“

chiaru au avut amestecu si tieranii.

Eu de locu nu seiu inculpa pre tieranii, deca eli nu ar' fi contributu la sperarea tierii, carea nu' impertesiá din binefacerii sale. Aci sine e vorba de unu adeveru istoricu, smaru pentru multi, dara pentru aceea totu a devoru: Tieranii, romanii, ungarii, seculi si asii s'au luptatu pentru patria, de ei sa le era' muma vitrega. —

Nu stia dara nici aceea, ca tieranii ar' fi inotatu in feridre (Erdély legboldogabb népe a jobbgyag lett, mely tenyészett és szaporodott). Din Dozaa inca nu credio se fa surori sicurile acele fara un suris sarcastic, ca des scie bine, ca nobilimea, implimatori'a tieraniloru, forte adese ori vaiera sörtea tieraniloru si arare ori o nemesce fara adansulu de m'iera, seraca, apesata, stofra.

Erta on. cititoru, deca am fostu pre langu. Caste'a acest'a atinge piesa mea si a multoru altora seculi, si e sora buna cu a carora mii de r'etioji romanii, maghiarii si asii din comitate, cari toti astepta se se vedie si ei una data tractati cu fili patrii, pentru care au sangeratu ei si parentii loru. —

alo deputatilor romani gr. est. in cauza s'aplinirii prin alegere a vedutului sauonu episcopescu de Fagarasi si totodata metropolitianu de Alb'a Iulia.

„Scannulu metropoliei de Alb'a Iulia a devenitu vacantu prin mortea lui Alexandru Sierca Siulianu in templatu in 7 Sept. 1867.

Credintiosii romani gr. cat. din Ungari'a si Transilvania, apröpe la unu milionu si dimiteata, dorescu din tota anima, ca catu mai candu se se faca dispotie pentru inlocuirea seannulu metropolitianu memoratu.

Molcomirea individuale si sociala a statoru cetatiani, precum si sperarea intereselor loru religioze, atatu de importante, pretindu desleagarea acestei costinui ardiotörie, si inca o desagarea acestei costinui ardiotörie, si inca o legare, care se corresponda dorintii generali, de care santu inspirati toti credintiosii acestei provincii metropolitane.

Condusi de aceste motive, subscribiu deputati dietali, ca locnitori din tienitorile romane gr. cat. se simtu indemnatu a sustörne intr'unu memorandum — ecoulu asteptarilor comni a totoruru cetateniloru, cari a unu alesu — dorintie generali si postulatele coreligionariloru loru in privinta provöderii acestui seannu archiepiscopescu.

Inse ca se pota tisné o directiune rationala in procedur'a ce se va urma, mai inainte de tote trebue lamurite mai de apröpe döne in trebue, adica:

a) Care este trecontulu metropoliei gr. cat. de Alb'a Iulia?

b) Ce masore s'au luat in timpurile vechie si mai reciti pentru suplinirea vedutului seannu metropolitianu?

Memorandulu de facia n'ere de scopu a insira datele istorice ale intemeierii metropoliei de Alb'a Iulia si ale staturii ei in decursu de atate seculi pino de adversitati, prin cari a trecut.

Numaröse santu cauzele politice cari nu admittu una atare procedere:

pentruc, de o parte candu ni-amu aduce aminte, cu deplina multimiere de preagrötole diplome ale lui Mathia, Vladislav si ale altoru principii, in cari se memoröza metropoliti de Alb'a Iulia intr'unu modu corepondentioru demnitati si conditioru loru ierarchie, — candu amu insira mai departe etate ordinationi regesci distributörie de dreptate si binefaceri, in cari romanii, atunci de ritulu greco-orientalu, dimpreuna cu preotii loru 'si asis seculi si alinare in secululu ala 15 in contra impilarioru rom. catolici transilvanii;

n'omu poté de alta parte, se treccu cu vederea acele etate de opresiune, in care devenisera credintiosii besericesci orientali sub principii indigeni si Transilvanii; nesmintitu au trebui se eschiamamu cu dorere considerandu degiötor'a tractare si persecutiuniloru ei in timpöriana din partea principiloru capii si persoane besericesci de stanci.

Dar' e si de prisosu a insira date speciale spre adeverirea unu faptu istoricu, despre care statu Martino Szentiványi, Pray si alti istorici si patrii, catu si nenumerati straini dau dovedi necontestate.

E faptu istoricu, ce metropolitii gr. orientali si Transilvaniei, a caroru juridictione s'a estinsu si peste supsiu loru sulfetici din Ungari'a, se amintescu in timpurile mai vechie in diplomele principiloru catolici, acum ca metropolitii si Transilvaniei, dar' totdeun'a cu titulu de metropolitii.

Si de si santu casari, candu sub principii indigeni si Transilvaniei, si d'upa an. 1701, se dupece o parte dintre credintiosii de ritulu orientalu s'au unitu cu beseric'a Romei, capii besericesci de atunci s'au numitu simplu episcopi romani, era dupace s'a transpusu seannulu metropolitianu in an. 1721 la Fagarasi si in an. 1738 la Blasiu, de d'upa numirea resiedintiloru se mentioneaza ca episcopi ai Fagarasiulu;

totusi nu s'afamu in tote legile Transilvaniei vr'o decisiune, prin carea s'ar' fi ordnatu de gradarea metropoliei de Alb'a Iulia la episcopatu, si prin acest'a se se fa schimbata bazea ei cea legala.

Nici aceea nu se pota presupune ca, Atanasiu metropolitianu de Alb'a Iulia, cu o mare parte a credintiosiloru zeii din Transilvania si Ungari'a uninduse la an. 1701 cu beseric'a rom. catolica, pentru actulu de unione facutu in in-

tereași religioși catolice se se făcuseră intenționate a se despăși de demnitatea sa de metropolit ori prin pontificele român, ori prin regele Leopold, care domniă pe atunci.

Delaturarea titlului de metropolit n'are nici o bază juridică, și nu se p'ote atribui decât neglijenței emaneate din vitregimea timpului de atunci, și cumea n'a avut vreo influență decât numai asupra titlului, dar' nici încușă asupra restrîngerii jurisdicțiunii metropolitane, se p'ote dovedi prin necontestabilă experiența istorică, ca capii bisericești din Transilvania's insistă și după unirea, în cursul unui secol și dimietat, în t'ote scrierile și corespondențele lor oficiale, precum și în cartile bisericești tiprite s'a numit pe sine neîntrepruș acum că metropoliți de Alb' Iașia, acum că metropoliți ai Ungariei, Transilvaniei și ai părților aduecâte, și asupra tuturor tenutarilor a se tora sa avuți jurisdicțiune metropolitana.

Dacă arhiepiscopii noștri au putuți pe drept întrebunții și după unirea titlului de metropolit și în din cauze, ca uninea cu biserica ap'olenă s'a întemplant pe calea sinoadelor, primind'o cu metropolitul deodată tota clerul și înes pe langa acea asigurare determinată, ca s'ara de recunoșterea celoru p'astru puncte dogmatice, bisericești și s'a lasatu nestăruș și s'a unțitat t'ote drepturile și privilegiile sale, și nici ea a făcutu vreuna dată reguliu excepțiune față cu capii bisericești în contra uzurii acolor drepturi.

Arhiepiscopii noștri și-au aratatu de neamurate ori planurile pentru restituirea și asigurarea diplomatică a demnității lor metropolitane; e cunoscut, ca însuși atotul nostru regim răspunzător din 1848 s'a ocupat serios cu această împlinire a dorinței romanilor: că demnitățile metropolitane, întemeiate pe baze legale, și carea s'î susțatu de facto în consecvențele sale, se s'au o delegat legitimu, ceea ce s'ar fi și întemplant fara invidiu, deca tristele evenimente ce au întrevinut, nu l'aru împedecostu intru definitiv' regulare a cesțiilor.

Acesta rana seclară a romanilor gr. cat. au aflatu în ura, la an. 1855, remediuu seu, ca adica metropoli' de Alb' Iașia, statu în senșul pregrăditei diplome a Maiestatei Sale regesci Apostolice, date în puterea dreptului ce i' compete în alocirile bisericești „jus circa sacra“, oau și în întelesulu cuvintelor vora chiere ale bulei pontifice, nu se înfintăzise, și se restituere, adica se reasidă pe bazele trecutului se istoric. Acost' s' o adeverose lamuritu prin cuvintele următorie ale bulei pontifice d'nu. 6 Dec. 1866:

„Atque ut memoria non intercidat, quod postremus Albæ Juliensis sive Albæ Carolinensis Metropolitæ una cum suis diocesisis a schismate ad veram fidem catholicam se converterit et in unitate ac subjectione Romanæ Apostolicæ sedi vitam Deo reddiderit, prout monumenta testantur, hinc peculiariter concedimus atque indulgemus, ut quicunque in posterum fuerint graeci ritus catholici Fogarasienses Antistites, nomen quoque ac titulum Archiepiscopii Fogarasiensis Albæ Juliensis etiam in omnibus et signis eorum actis adhibere libere et licite possint et valeant etc.“

Considerandu aceste date istorice, nu se p'ote nici încușă elatină bazea legală a metropoli' de Alb' Iașia; — totu acele dovedese, ca demnitatea de metropolit nu se p'ote separă de episcopatu gr. cat. al Fogarasiului, fiinduă însuși episcopulu timpurulu al Fogarasiului a recastigatu titulu seu diplomaticu și demnitatea sa metropolitana.

De altmintre subemnatii deputăți recunoșcemu necesitatea, ca statu metropoli' de Alb' Iașia, despre care e vorba, restituitu numai în diecenzul trecut în demnitatea sa formală, oau și episcopatele Armenopolis și alu Lugosiniului, înfintăzite pregrăzose în timpul mai nou, se se inarticuleze după modulu îndatînșt în legile patriei.

Ni vomu tinde de detoriția, că, încuș nu ne va preveni regimulu răspunzător, se facemu proiectu de lege în privință această inca în decursulu sesiunii de față, mai înainte de a fi dizolvita diet'a.

La întrebarea, ca ce mesuru s'au lăsat p'asa ac' pentru împlinirea școlului vacantu metropolitano? — legile Transilvaniei și dau r'eposul chiaru prin deciziunea; și Valachi episcopulu liberu eligant, per principem confirmandum.

Cumea aceste principia a avutu o aplica-

țiune practică, ni servese de martoria istori' Transilvaniei, care, începudu dela timpul, oandă se face amintire despre starea ierarhica a diferitelor confesii, nu ni arata nici unu singuru casu, în carele școlulu vacantu arhiepiscopalescu se se făc' suplinitu altmintre, decâtu alegerea liberă.

Alegerea arhiepiscopulu s'a întemplantu totdeună în sindde amestratu preșcrierilor cuprinse în dreptulu canonicu alu bisericești resarțitulu.

Sinddele bisericești în timpurile mai vechie alegeau prin școlulu numai unu individ, carele apoi se întară de principiele; dar' acesta procedura de alegere s'a modificatu mai tardu intr'at'asă, încuș atadă sinodulu propune spre denumire la locurile mai înalte trei individi, cari au castigatu cele mai multe voturi.

Sinddele bisericești s'au folositu de dreptulu lor de alege în modulu descriu în decurgere de mai multu sechi, neîntrepruș, pana la casulu celu mai nou din 1850, cundu s'au candidatu trei isii, și pregrăzose f'u numitu Alessandro Sterea Școlulu.

La alegerea din urma ce o amintiramu chiaru acum, au lăsat parte în sinodulu arhiepiscopalescu:

a) Protopopii tracturilor gr. catolice din comitatele transilvane, capitanețulu Chiornioi, comitatele Sălcoșului de mijlocu, alu Orșeni și alu Zsrandului, precum și cate doi deputăți bisericești din partea faceuși tractu.

b) Tote membrii episcopaliu metropolitano;

c) Notariulu venerabilulu consistoriu;

d) doi deputăți ai corpulu profesoralu din Blasiu, și

e) deputatulu cințulu cologarescu gr. cat. alu Vasililoru.

Ordinanduse alegerea metropolitulu prin guvern, viciatulu episcopale midiolecesc invitare formalu la alege pe din' a detiermritu de comisariulu regescu, emisiu în aceste ocaze, — alegerea se întemplant prin votu secretu în preință comisariulu regescu, și cei trei isii, cari au capetatu mai multe voturi, se candidăze spre denumire.

Dupăce amu specificatu t'ote considerențile necesare pentru adeverat' lamurire a acestei afaceri, ce astedă delegare neamnată; lăudu în considerare însemnat' împrejurare, ca drepturile castigate prin unu oau continuu și spriginite prin legile trecutulu, atât de se sustenă în vigore lor; ăra cogitand de alta parte, ca trebesce a se delatatu t'ote, ce s'ent'iat' a împedecat prin o procedura contrariu unulu de pans acf, autonom' a organizare internu a diferitelor confesii:

Dorință noștra în privință superei școlulu vacantu metropolitano de Alb' Iașia, se cuprinde în următorie:

1. Că regimulu se puna la cale în timpul cātu se p'ote mai scurtu alegeți metropolitulu.

2. Se ordinez pe calea competentulu capitolu metropolitano chianțamarea tuturor tramiturilor tracturilor arhiepiscopalescu romane gr. cat. la unu sinodul alegatoriu la Blasiu, loculu de reșidiență alu metropoli, precum și invitare acolor' cari în trecut și la alegerea cea din urma avu dreptulu de a tramite, se'u de a participă în puterea gradulu lor ierarhicu la sinodulu alegatoriu.

3. Se se emita unu comisiaru regescu, în preință carnia se se midiolecesc intr' o preșta alegerea metropolitulu în întelesulu oandăcelu în vigore, — și acei trei individi, cari voru capetă la actulu de alegere maiortatea voturiloru se fă propus spre denumire.

„Federatione“

Delegatiunile.

Vien' a 20 Ian. Delegatiunile, care cu altu cuventu comunu se potu numi „senatul imperialu“ în faptu, și-au începutu activitatea se în puterea legii respective despre delegatiuni.

În 20 Ian. ele furu primite cu ceremoniu de deschidere la Mai. Sa, și anume delegatiunile din Ungaria la 6 ora condusa de celu mai betranu, c. Antoniu Mailath, care se adreșă așa:

„În puterea art. de XIII din 1867, pr. gr. sancționatu de Mai. Ta, urmandu chiamari Mai. Tale, ne amu adunatu șii. Însinute de ce amu procedu legalimintre la delegare importanteloru noștru probleme, placuță noștra detoriția e a depone la pitidorele Mai. Tale credință noștra

credință, aderință a cea neamnată și profundu omagiu recomandanduse cu umilția regesci gratio preinșite.“

Mai. Sa r'espunse: „Salutu delegatiunile carei ungurice pe terenulu la care a chiamat' leges. Santa convinsu, ca anti'e constituțiune istorica a reg. Ungariei a castigatu în seșta o nouă garanță, și avendu Dv'ostre această convicțiune, însinșit' va patrioțiu va fi îndreptat' a t'ota enșură i' intru priințid' a delegare a cesțianiloru intereseloru comune cu contiețegere sincera și încredere împrumutata pentru binele tuturor pop'eloru mele.“

Dupa această se adreșă Mai. Sa către membrii școlulu cu cate o întrebare și anumiță către Perceul, diend'u: „Me bucuru ca te vedu aici“. Speremu ca vei lucra cu enșoscu. Perceul r'espunse: „Ne vomu nevei a satisfice îndorțeloru intențiuni ale Mai. Tale.“ — De aici, se duse în edificulu cancelariei ungurice și tinu-

I-a ședință, în care se puna la cale verificarea, alegerea de președinte și notariu, aratanduse, ca lipescu 8 isii, intru cari și Klapka și Tizza; ă' în fine previed, celu mai betranu raportăze, ca Mai. Sa imperat'ă nu p'ote primi delegatiunile ungurice în starea de față, după cum s'ar isii aratase dorință.

În II-a șed. din 21 se proclamă de președinte alesu dep. Paulu Somsich și dep. Lud. Horváth notariu. Se propuse a se denumi o comisiune pentru pertractare obiecteloru comune și se primi. Apoi pres. Somsich salut' delegatiunile accentuand' dificultățile problemei de a pune în prace teori' această nouă, petroca oșlea e neamblată, și loculu celu încercu e inca dubiu, de acea e grea asternerea celei și face de lipsa unanimitate și activitate atatu la respectulu către oblegamintele legii, cât și către intereselu comune, sperandu cu credință neclăștu drepturile patriei. În fine întonă unu vivatu pentru regele și patria. Se mai propune alegerea unei comisiuni de 7 pentru a prelucra ordinea casei.

Delegatiunea senatulu imperialu inca mersu în 20 pe la 3 ore la Maiestate postulanduse în semicercu că și ca ungurcesc fiindu de față și șii ministrii imperiali Benst, Becke, Kuhn și presid. min. cisăitanu principelu de Aversperg. C. Antoniu Aversperg conduse delegatiunile sprinduse, ca cu t'ote dificultățile problemei voru conlucra spre a se împlini bulele intențiuni ale Mai. Salo și se p'astru în intereselu întregelu monarchie. tocma prin această acuranduse și consolidanduse prosperitatea regatelor, tieriloru și a pop'eloru.

Mai. Sa r'espunse: „Binevintezu cu bucuria primă delegatiunile ecumina a sen. imp., cu încredințarea, ca ministriiloru și patrioțice pentru binele și puterea monarchiei va succede a delega cunduse și spre multimeire problema impusa de constituțiune. Unu rezultatu că aștea salu consulariloru Dv., suntu convinsu, ca va contribui esențialimintre spre a mari încercarea pop'eloru Austrii în instituțiunile cele noue și a face, că pe terenulu constituțiunii se atle nouă garanții pentru libertate lor.“ După această se adreșă cu puține cuvinte către nuli și se punu fine ceremoniiloru de deschidere.

În 19 avura ambele delegatiuni primele a donari, și del-g. sen. imperialu se și constituise mergandu sub conducerea presied. alesu c. Antoniu Aversperg la Mai. Sa. De vicereșed. și alesu pe Kaiserfeld și apoi primi ordinea casei deputatiloru sen. imp. de a sa, cu modificarea, că la interpelatiuni se fă deșjunu 10 subscieri. — Cartea rosia, care se înfintăză pentru Austri', că și cum se așia cea galbina în Françia, cea albaștra în Angli' și cea verde în Itali', va descoperi actele guberniulu referitoru la relațiunile esterne, despre care se voru face interpelari, că și pe alicura. —

Înmormentarea Imp. Macsimilianu în cript' astrabuniloru se petrecu în 18 Ian. cu o mare solenitate.

T'ote clopotele Visnei dederu la 12 semnalulu ceremoniei. Îndestinare pop'orul pe strade ăra străordinariu. La 3 ore veniu membrii casei imperțeci și reprezentanții aversuniloru statelor europene în cele mai galante carete: Baden, Baviar', Angli', Françia, Hasi', ordinulu Ioanitorulu, Itali', Pontificelu Romanu, Portugali', Prusi', Rusi', Sachsoni', Svedi', Württemberg' și Roman' ăra reprezentate. Cra

din urma prin d. Dem. Bratónu. Condoctele încep cu copil din orfelinatori, apoi urmare: monahii, preotimes că la 500 inși, consiliul comunal, proptimes de curte, un escadron de husari, alți amplotii de curte elari maestrulu de cante cu 6 telegari, soldati de marina si corpulu de matrosi, după cari urmă mortulu tras de 6 sori deschian si decorat forte pomposu. In ziua ofiteri de marina cu facili, princi de nobilita, si alti ofiteri, trabanti, si in fine 6 matrosi si v. admiralulu de Tegethoff cu site siarge de curte. Membrii imperetesci ocupau rectoriulu beaterice capucinilor, care era împodobita cu 36 marce ale imp. Maximilianu (o stenca in mare cu un vultur pe ce are arpile estiose). Cardinalulu de Rauscher binecuvintat mortulu si după aceea se straporta de capucini si demituri in cripta, unde se constata adeveritate mortulu intrabandose curianulu prin maestrulu de curte cu cuvintele: conosi Dta in sepostulu pe imp. Maximilianu din Measico? — Da! lu conoseu? si asia se asiedia in numaru alu 102 les intre cel din casa imperetosa, conservati acolo. De acolo se relatorera érași in beserica, unde ingenuchiandu se facura rugatiuni pentru mortu si dandose binecuvintare se fini ceremonii. —

Pruga 22. Ian. Esoese si demonstratiuni. Din cauza unei pragari a germanilor spre a face ovasiune mine. Dr. Herbst, cehii luara ovasiune incepuu dela junimea academica a împedeca orice ovasiune. In 19 vedindu cehii, ca germanii se prepara la casina pentru un conductu, o masă de poporu de mai multe mi se aduna acolo. Indesieru se luara mesuri politianesci, ca masă poporulu încep a flora și a striga: ce se traiesca coróna boemica? si numsi după ce se secară multimea, ca nu se va face ovasiune germana, se dusera cehii la statu St. Wenzel, unde lu invocara in posesii nationale, de unde inse ardonde vró 4 persoane poporulu se impraschicandu, ca si-a implinitu scopulu. In 21 se tienu un banchetu pentru marile dops. Pe la 7 ore poporulu érași se aduna atare de numerosa incatu nimeni nu mai putea strabate pe strada si canda se dede ordine, că se se impraschicandu, începu a flura a face musica de pici, a striga, perast Dr. Herbst, perast Bonst si a cantu imnulu nationalu. Se comandara 2 batalione, care incurcanduși pucile pornira cstra poporu, alta diviziune din altu regimentu de alta parte si un escadronu de husari cu sabiile scose de alta laturu. Poporulu vedendu amenintariile se duse érași la mormentulu lui Wenzel, unde cantara cu capetle descoperite poezia: „Hospodine pomiloj ny.“ De aci se duse la teatrulu germanu, unde sparsera ferestriile. Militii porni după densii occupandu iepregiorulu casinei germane tóte stradele. Portile cetatii se incuiara, gendarmii începuș, se pleșeră nu gendarmu si o patrola, unu civilu remase ranit. Vreo 14 persoane, cari striga: perast Herbst, Bonst, fara prime.

Pe la mediulu noptii abia se facu linisie. In 22 plecă si min. Dr. Herbst cu conductu salvu pana la calea ferata. — Acetia si demonstratiune in contra dualismului, care intró cetate de 140.000 locuitori nu se pôte privi numai de excesu de betivi. — Opositiunea cehica creșce pe di ce merge; diurnalele nationale se impleticesc; inteligentia cehica e mare si strinsu rationala. Canda se suspinde un diurnalu îndata éraș afilul in locu, pentrucu si surgii de pe aspra spriginescu esirea lor si le cetesc, ma si servitórele aciu serie si ceti si aciu a fi nationale cu tóta masdria; inspiratu e totulu pentru ceșu a nationalu. Diurnalu „Politik“ in Nr. su 22 serie asia: „Dela nu capetamu rebelu in primavérua victória, atunci vomu avé o revolutiune.“ „Nar. Pokrok“ laudandu junimea cehica dice, ca casina germana va vegeta numai in umbra baioneteloru pana canda lumina adeverulu va domni si acolo. Asemeni septe potu caracterisá situatiunea in Boemia, care e forte iafata. —

Cronica esterna.

Democratia.

De canda capata aristocratia européna din partea popóreloru misi a tuturor stateloru en-

ropene votulu celu mai generalu de neincordere dela 1848, care fu îndreptatu numai asupra nesuferitiei ei arrogante si amietice, care martora e istoria, totodéna a suplinitu loculu farsiseloru si carturariloru, cari impunea scrierile celu mai grele pe gutulu popóreloru nice vite si tratate cá animalele si ei nu voléu nici cu degutul se le atinga. 1848 a fostu acelu atutu pentru popóre, catu si pentru tirani popóatru. De astoi datéa si spiritu si credintia cea neinfranta a popóreloru iubitoru de lumina si libertate, ea pana canda nu voru ambliu pe pitórele sale proprie inaltandu inaintesi lampá lumeniloru in totu ramulu de culturu, ele nu potu scapá de hidrele si harpiele politice ale societatii, cari si arzá destinatiunea, ca numai loru li se convine conducere stateloru si dispunerea asupra sortii popóreloru, in a caroru capu se arunca prin orele mediolore morale si nemorale. Pe catu de mantinitoru a fostu esperiintia aceea pentru popóre, pe atata devenitu reactiune mai ingritiga, ca cu ce mediolore si sacrificia ar mai puté odata resibilita si reanuncia in fruntea popóreloru, astu ar puté mai curand, cá nu curva desteparea pré mare a popóreloru se le decapote tóte goliuntie si perfidie loru si se li se taie tóta calea pe vecie de a mai veni la lustru sen, la timpurile celu de sura, canda tremará site întregi de o singura biciunea a unui tiranitu de acetia. In atelu, in care lumina a patrunse afundu in sinulu poporulu, pentrucu reactiunea n'a avut atata putere de a se pune lustru si punte împedecandu orice demeara, orice inaintaru a consolidari democratismulu, unde cuvintele loru de hula, spectatorile de demoralisare si coruptiune intru poporu s'au decochiatu de timpuriu, lovinduse de circumspiciunea si lumina popóreloru, democratia a primu radacini si a asimilat societatea după principale fratietatii, dreptatii si egalitati. Asta s'oste o impartasiescu astadi cu puține exceptiuni numai atele limbi latine, in cari democratia a scutu pana acum infruntá orice încercari ale resolutiunii, esre iose astadi devenira la o încordare de reîncredere desperata a se mai convins pe gutulu popóreloru si in midioloculu loru, unde erisá încordare. — Déca cabinetele Europei se voru înduplecá a concede avanture si mai mare reactiuniloru, — atunci popórele desperate pentru usoru se potu arunca in baciule republicanismulu, cu tóte ca democratia e mai aplicata la forma monarchica de regim, decatu la esu republicans. Francia si Italia suntu astadi vetrele democratismulu, cu tóte acetia democratia franceș si italiana privescu regimelu loru cu ochi suspiciosi cá cum n'ar fi de buna credintia si cá cum ar vré cu inercelu a lasá din ce in ce mai libere frenelre reactiunii, cá cu inercelu se le creșce preste capu. Ea dara rina datu pana cu tóte popóre lumii, cá se pórte loru a pona la o victoria generala, după cum seim si din congrésulu dela Geneva. —

In Francia democratia ar incepu sen pe Felix-Pyat, care in societate o reprezentanti republicani si poporulu: Albert, Greppe, Gambon, Malerdier si alti partisani de consimtiemintu îndreptesera o adresa si catra fratii loru din Irlanda si Anglia pronunvându despre osindirile celor 3 fenieni in Manchester, Larkin, O'Brien si Allen, cari astadi se privescu de martirii nu numai ai catolicimulu din Irlanda, ci si ai democratiei republicane. In adresa esite in diurnale între alte se dice:

„Aceti 3 cetatiani se osendira pentru unu ce, pe care n'ulu éraș nici unu regim. Acelu ce e resculare in contra tiraniei, care e mai santu din tóte obligatiuni. Mórtea! acetia este ultimatul aristocratice anglice la pretensiunile celu dreptu ale poporulu irlandezu. — Dupăca aristocratia i a lustru tiera, apoi aciu i lea si vietu. Unu poetu dice despre unu ucidatorulu alu unoi regu, ce osu după celu uoise eschiamu: „Nam solitu, ca unu omu ar avé atá sang!“ Ore ce convinte ar pune elu in gurá uoiditorulu unu poporu, după masacrele (macelule) lui Enrico II., Cronwell si Wilhelm III.? Voru face ére furcule dela Manchester capetu la acetia vietima si cea din urma? Noi ne indomiu, decu scaldá de sange dela Drogheda nu puté nemici vietii Irlandieș, acetie 3 carnificari inea nu si voru alu tienti! — In numele dreptiuli popóreloru, care e ase-

meneu de sántu in Dublin cá si in Roma, in numele omeniuli violata fara dreptu ai fara ecuitate, in numele adeverulu eternu, care a noieci neviolabilitate vietii omeniuli, prote. astu noi democratia franceș! — Noi ne siaturamu la protestulu si la dolulu fratiloru nostri ai democratiloru Irlandieș si Anglie. Ca voi dimprenu respingemu in solidaritate acea barbaria, care, fiindu far' de nici unu folosu, se facu numai mai uritósia. Respingemu întreitá acetia osendire, care spiritu rebunari numai cata lu pôte mai nutri si civilizatiunea scaldá in pitóre.“

Nu astu nici o tiera in Europu, unde democratismulu se nu fia in lupta activa sécu in încordari împosicite cu reactiunea. Biat, Poloni! sufere mórtea numelu pentru pecatele aristocratice si diu' inviaru ei pôte ressi numai, canda poloni voru imbracitiisá democratismulu.

Principiulu votulu universalu din Francia si Italia, principiulu si standartulu nationalitati-loru, care lu inaltu imp. Napoleonu III., se privescu inea totu cá unu stépu de focu alu mantiniri din partea democratice si corpulu legislativu democraticu ala Francia si ala Italie ore pentrucu prigrinescu pragariile si inarmarile? — Pentrucu la o óra fonestu a reactiunii europene sei póta redicá manasta, decidendu inea odatu între reactiune si între democratism. — Celu puicinu asia judecamu noi fondulu actiuniloru incidentu contrastate la vedere, dar' nu si in adencimile politice de di, care e coperita cu velu din cauza temerii de republicanism. Ar' fi se credemu, ca in Ungaria inea se alia astelule de relatiuni între aristocratia si democratia, inea democratia maghiara pentru alie unationaliti pemaghiare e intocmu „na dór“ si mai pericólosa existentiile nationale e coloratule popóre, decatu este aristocratia, ceea ce seim din tractarea lui Kossuth din 1849 si a partiei lui si in 1860 — 7 faciu cu nationalitate. De si partia Kossuthiana se întrecu in foculu seu celu asiaticu a fi prelatortoria libertatii democratice, astu libertate inea e numai pentru maghiari eclusiva si o democratia cá acetu nu merita onóra numelu după intielesulu europénu; si déca cineva si atribue si aplecarea cstra republicanismu, nu mai puicinu ar fi acetu decatu una fictiune os cupu de supramasurarea popóreloru din contactulu loru. — Se convine dar' a bine întielege si a distinge între democratismulu europénu si între poitortia democratismulu antinationalu orinde va fi; si déca se crede in viatá si în relatiura celoru, se nu se face encomia si servitia si sterpitreloru democratice. — Dreptate, egalitate si fratietate eschidu orice conditii in pretulu loru, pentrucu unde se pane conditii sine qua non lepadarea de nationalitate, acolo e fictiune pura si libertate, e minciuna leita si fratietate si dreptate. Democratismulu in lupta cu reactiunea va trebui seceda, déca va fi pe credintoru la simbirle acetia, care se arunca si in fruntea si in midioloculu luptei democratice numai pentrucu se jóce róru venditorulu Sionu din Virgiliu, si apoi credulitate é' sufere pentru pecatulu încredere sale. — R.

Din strinatate: scrii pentru conservarea pacii. —

Nr. 912/1867.

1-3

Publicatiune.

Loculu de astoraru la óficiulu comunu Campu-Lungu in Bucovina e de ocupatu, salariulu 350 fl., 8 stanzii lemne si cantare la pensiune. Conditiie: Limba romana si germana in vorbire si scriere. Cunoscutiile: prescrierile politice; etate: 24 pana 40 ani. Cererile in terminu de 6 septemiani se sa trimita. — Campu-Lungu 30 Dec. 1867. (pl.)

Cursurile la burra in 29. Ian. 1868 eta asist:

Galbinu imperetesci	—	—	87	fl. cr. v.
Auzberk	—	—	118	„
London	—	—	110	„
Imprumutulu nationalu	—	—	88	„
Obligatiule metalice vechi de 6%	—	—	67	„
Actiule bancului	—	—	187	„
credutul	—	—	67	„

Obligatiile transilvane ale desaroinarii pamantulu in 24. Ian. 1867:

Bani 63-25 — Marfa 63-75.